

Bijlage II. Toelichting op overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2017

1. Wateraanvoer (nadeel € 75.000,-)

In droge perioden wordt water aangevoerd via het Drentse Primaire Aanvoercircuit. Hiervoor betalen we een vergoeding aan de provincie Drenthe. In de begroting wordt hiervoor een bedrag geraamd van € 194.000,-. Gezien de droge periode in het voorjaar is de verwachting dat dit bedrag volledig nodig is om de kosten van wateraanvoer over 2017 te dekken.

De provincie Drenthe heeft recentelijk de wateraanvoer pomp bij Erica vervangen en (groot) onderhoud gepleegd aan de aanvoergemalen in de Drentse Hoofdvaart. De totale kosten hiervan bedragen € 310.000,-. Onze bijdrage in deze kosten bedraagt € 75.000,- op basis van het waterakkoord.

2. Reservering HWBP bijdrage (budgetneutraal)

In de voorjaarsrapportage 2016 hebben we voorgesteld jaarlijks het verschil tussen de geraamde HWBP bijdrage en de werkelijke HWBP bijdrage te reserveren. Deze bestemmingsreserve willen we gebruiken om in de toekomst (na 2020) ons aandeel (10%) in de kosten van nHWBP-projecten te financieren. Het verschil bedraagt dit jaar € 247.000,- en wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

3. Bodemdaling Nedmag Industries (voordeel € 47.000,-)

Door de bodemdaling a.g.v. zoutwinning moet het waterschap het watersysteem aanpassen en nieuwe peilgebieden instellen en peilen vaststellen. De kosten en uren die gemaakt worden om deze aanpassingen te realiseren kunnen volledig worden gedeclareerd bij de veroorzaker, Nedmag Industries. Het voordeel betreft gedeclareerde uren die zijn besteed voor fase 1 uitvoeringsplan maatregelen bodemdaling Nedmag 2015 – 2018.

4. GOAW Drents Overijsselse Delta (nadeel € 97.000,-)

Met waterschap Drents Overijsselse Delta heeft overleg plaatsgevonden over de huidige toegepaste verrekenmethode. WDOD gaf aan dat de door H&A's toegepaste werkwijze (de doorbelasting vanuit watersysteembeheer) dermate afwijkt van de oorspronkelijke afspraken, dat het goed zou zijn om hier een correctie op toe te passen. De opbrengst voor het zuiveren en slibverwerking van afvalwater vanuit het gebied van waterschap Drents Overijsselse Delta is door deze correctie van het verrekentariaf, met € 97.000,- naar beneden bijgesteld.

5. Organisatieontwikkeling / opleidingskosten (voordeel € 40.000,-)

Van deze beschikbare budgetten (€ 398.000,-) zal naar verwachting een deel niet besteed worden.

6. Kosten ARBO (nadeel € 35.000,-)

Wij voeren op een verantwoorde wijze de ARBO-wetgeving uit. Dat betekent dat we dit jaar weer preventieve medische onderzoeken hebben uitgevoerd. Daarnaast hebben we een werknemerstevredenheid onderzoek uitgevoerd. Samen met meer reguliere ARBO uitgaven verwachten we een overschrijding op het beschikbare budget.

7. Huisvesting (nadeel € 102.000,-)

Er is een aantal noodzakelijke werkzaamheden uitgevoerd in het waterschapskantoor in Veendam. Het algemene huisvestingsbeleid is dat vervanging pas plaats vindt als het echt nodig is. Dit heeft zich tussentijds aangediend. De kosten hiervan bedragen € 102.000,.

- in de AB zaal is de audio en video vervangen;
- de luchtbehandelingsinstallaties in beide vleugels vertoonden gebreken, dat is hersteld;
- de verlichting in de gangen en toiletruimtes is vervangen, hierbij zijn ook plafondplaten vervangen.

8. Waterschapsbelastingen (voordeel € 713.000,-)

De raming van de jaarlijkse belastingopbrengst is afhankelijk van een goede inschatting van het aantal heffingseenheden. Dat is vooral de WOZ-waarde, het aantal ingezetenen (hoofdbewoners) en het aantal vervuilingseenheden. Door een te lage inschatting van deze eenheden ontvangen we dit jaar naar verwachting € 322.000,- extra aan belastingen. Bij de begroting wordt uitgegaan van een schatting van de stijging van de WOZ-waarde. De werkelijke WOZ-waarde bleek, bij de gegevens bekend bij de werkelijke aanslagoplegging, meer gestegen dan verwacht. In de ramingen van het aantal eenheden voor de begroting 2018 nemen we deze ramingen mee.

In de jaarrekening bepalen we hoeveel belastingopbrengsten we nog denken te ontvangen over oude jaren. Dat bepalen we door nog lopende bezwaarschriften te beoordelen (vooral WOZ-georiënteerd) en nog op te leggen vervuilingseenheden van bedrijven in te schatten. De raming in de jaarrekening 2016 bleek te laag. We verwachten momenteel een extra opbrengst van € 391.000,-. Dit is 0,5% van de totale opbrengst.

Extra belastingopbrengst per taak:

	Opbrengst 2017	Vorige jaren	Totaal
Watersysteemheffing	€ 258.000,-	€ 251.000,-	€ 509.000,-
Zuiveringsheffing	€ 64.000,-	€ 140.000,-	€ 204.000,-
	€ 322.000,-	€ 391.000,-	€ 713.000,-

9. Bijdrage Het Waterschapshuis (HWH) (nadeel € 66.000,-)

Dit jaar zijn we weer toegetreden tot HWH. Onze begroting hebben we via de voorjaarsrapportage hierop aangepast. Onze bijdrage aan HWH is voor een groot deel afhankelijk van de door ons af te nemen producten. Dat zijn producten die voor onze bedrijfsvoering van belang zijn en die we beter via HWH als collectief van waterschappen kunnen ontwikkelen / kopen. Sinds het voorjaar nemen we voor € 46.000,- nieuwe producten af. Hieronder zit bijvoorbeeld: DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties) in het kader van de vergunningverlening en keur en WILMA (de gezamenlijke architectuur standaard van de waterschappen) als gevolg van Europese standaarden voor de data uitwisseling. Daarnaast heeft HWH aangegeven dat de kosten van twee bestaande producten voor ons € 20.000,- duurder uitvallen.

10. GOAW Noorderzijlvest (voordeel € 129.000,-)

In de gemeenschappelijke regeling met Noorderzijlvest inzake het grensoverschrijdend afvalwater (GOAW) is een zogenaamde hardheidsclausule opgenomen. Dit houdt in dat onvoorziene extra kosten of baten die niet onder het regulier beheer vallen, in overleg, worden verrekend.

In 2016 is op de rwzi Garmerwolde een pilot uitgevoerd met een alternatieve koolstofbron waardoor de kosten van chemicaliën aanzienlijk zijn gedaald. Dit proces wordt gecontinueerd en heeft daardoor een structureel voordelig effect.

Dit voordeel wordt op basis van de hardheidsclausule onderling verrekend. Het totaal voordeel bedraagt € 300.000,-. Ons aandeel hierin bedraagt € 129.000. Het voordeel is tevens in de begroting 2018 verwerkt.

11. Toetsen primaire keringen (nadeel € 130.000,-)

Voor de beoordeling van de veiligheid van de primaire keringen start de beoordeling voor de periode 2017-2023. Dit betreft een nieuwe aanpak die landelijk is voorgeschreven door het ministerie en is vastgelegd in de Waterwet (van kracht sinds 1-1-2017). Dit is een uitgebreidere aanpak in vergelijking

met de oude toetsing en op basis van een strengere veiligheidsnorm voor het traject Eemshaven-Duitsland (1:10.000).

We zetten deze nieuwe aanpak nu voor het eerst in bij de voorbereiding van de Brede Groene Dijk en dit levert ons eerste ervaringen op met deze nieuwe beoordelingsmethodiek. Vanwege de strengere veiligheidsnorm verwachten we dat het gehele traject in ons beheergebied op termijn versterkt moet worden. Vanwege de uitgebreidere aanpak en onze ervaring met de voorbereiding van de Brede Groene Dijk zullen we voor de beoordelingen meer geld nodig hebben. Het huidige bedrag van € 80.000,- moet daarvoor structureel verhoogd worden met € 170.000 naar € 250.000,-. In de meerjarenraming 2018 – 2021 is deze verhoging reeds opgenomen.

We zijn dit jaar begonnen met de Nadere Analyse Veiligheidsopgave Kerkhovenpolder-Duitsland. In samenhang met het demonstratieproject Brede Groene Dijk wordt de Nadere Analyse Veiligheidsopgave Kerkhovenpolder-Duitsland uitgevoerd. Dit project start in het najaar van 2017. Ongeveer de helft van dit onderzoek wordt gefinancierd door het HWBP. De andere helft is voor rekening van Hunze en Aa's. Voor het aandeel van Hunze en Aa's is in 2017 een extra bedrag nodig van € 130.000,-.

12. Landmeten (nadeel € 60.000,-)

Het extra budget is benodigd voor een eerste wettelijke actualisatie van de BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie). Het budget is nodig omdat het aantal mutaties, na ingebruikname, groter is dan gedacht. Alle mutaties moeten nu opgespoord en verwerkt worden.

Om dat proces van mutaties opsporen in de toekomst zoveel mogelijk te automatiseren is daarnaast software aangeschaft. Deze beide componenten veroorzaken de uitzetting van het benodigde budget.

13. Rentelasten (voordeel € 200.000,-)

Als gevolg van de aanhoudende lage rentetarieven kan het budget voor rentelasten met € 200.000,- worden verlaagd. Het totale budget bedraagt € 6,8 miljoen.

14. Bijdrage onttrekking en lozing (voordeel € 30.000,-)

Dit betreffen de bijdragen die het waterschap ontvangt voor het oppompen van water ten gunste van bedrijven. De bijdragen worden ontvangen over het voorgaande jaar. Doordat wij vorig jaar vooral in het najaar een droge periode hebben gehad, is meer water aangevoerd dan gebruikelijk. Dit heeft zich vertaald in hogere ontvangen bijdragen.

15. Schouw (nadeel € 17.000,-)

Dit betreffen de opbrengsten die het waterschap ontvangt door middel van bestuursdwang. Deze bestuursdwang wordt uitgeoefend wanneer een overtreder zelf geen actie onderneemt om de bij de schouw geconstateerde overtreding te verhelpen. Het waterschap zorgt er vervolgens voor dat het werk wordt uitgevoerd en stuurt een kostenbeschikking. De opbrengst schouw is afhankelijk van de hoeveelheid uitgeoefende bestuursdwang en de hoeveelheid werk en wisselt daardoor door de jaren heen.

16. Onderhoud kunstwerken (nadeel € 100.000,-)

Recentelijk is uitspoelingschade ontstaan aan de stuw Gieterveen. Deze stuw is ongeveer drie jaar geleden in opdracht van het Drents Landschap gerealiseerd en samen met drie andere stuwen na oplevering overgedragen aan het waterschap. Het herstel van de stuw Gieterveen heeft tot nu toe € 100.000 gekost. Deze schade kan mogelijk nog oplopen. Daarnaast is het mogelijk dat ook herstelwerkzaamheden uitgevoerd moeten worden aan de overige drie stuwen. Hier wordt momenteel onderzoek naar verricht. De kosten van eventuele (extra) herstelwerkzaamheden zijn nog niet bekend en worden voorlopig p.m. geraamd. Door een faillissement van de aannemer (welke de stuwen heeft gerealiseerd) is de schade niet meer te verhalen.

17. Omgevingswet (budgetneutraal)

Voor het invoeren van de Omgevingswet ontvangt het waterschap van het Rijk een stimuleringsbijdrage van € 179.000,-. Dit jaar ontvangen we 80% (€ 143.000,-), volgend jaar de resterende 20% (€ 36.000,-). De stimuleringsregeling is vooral bedoeld om te stimuleren de digitale component van de Omgevingswet (het digitale stelsel omgevingswet, DSO) voortvarend op te pakken, waarbij de nadruk ligt op het beschikbaar stellen van informatie middels één klik op de kaart. Momenteel is veel tijd gestoken in het digitaliseren van het vergunningenproces en het koppelen van basisregistraties. Verdere uitgaven verwachten we nog te maken ten aanzien van het aanpassen van de legger aan de Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT). Voor de digitale ontsluiting van de legger moeten we de huidige lijnstructuur van de legger omzetten in een structuur van vlakken.

18. Schoonmaakkosten bellenbeluchting (voordeel € 50.000,-)

Jaarlijks wordt een bedrag geraamd van € 100.000,- voor de schoonmaakkosten van de bellenbeluchting van de rwzi's. De kosten voor 2017 vallen mee, wegens minder vervuiling dan verwacht, waardoor € 50.000,- niet wordt besteed.

19. Havenkanaal / Rwzi Assen (budgetneutraal)

De RWZI Assen loost het gezuiverde water in het havenkanaal van Assen. Gezuiverd water van een RWZI is schoon volgens de normen, maar geen zwemwater. Bacteriën van het reinigingsproces en een kleine hoeveelheid slib zitten er nog in. De geloosde hoeveelheid ligt binnen de daarvoor geldende normen. Het ontvangende water in het havenkanaal staat vrijwel stil. Hierdoor is het slib bezonken op de bodem. In 2007 is hier voor de laatste maal gebaggerd. Door het bevaarbaar maken van de stad Assen met de Blauwe as is er beweging in het water gekomen. De bezonken slibhoeveelheid reageert nog en een vieze drijfslag ontstaat aan de oppervlakte. De hoeveelheid slib is ca 1,5 tot 2 m dik over een lengte van 800 m, totaal gaat het om 25.000m³. Omdat duidelijk is dat het slib afkomstig is van de RWZI, staat het waterschap Hunze en Aa's aan de lat om dit op te ruimen.

Op dit moment wordt gewerkt aan een projectvoorstel om een dergelijke verontreiniging in de toekomst te voorkomen.

De totale opruimkosten bedragen naar verwachting € 1.560.000,-, waarvan € 360.000,- in 2017 en € 1.200.000,- in 2018. De kosten worden deels gedekt uit de beschikbare bestemmingsreserve bodemsanering van € 817.000,-. Voor het overige deel van de kosten wordt voorgesteld om vanuit de algemene reserve zuiveringsbeheer € 743.000,- over te hevelen naar de bestemmingsreserve bodemsanering. Dit vanwege het feit dat deze lasten geen toekomstig nut hebben en derhalve niet kunnen worden geactiveerd en het ook niet wenselijk is het toekomstig tarief hiermee te verhogen. Omdat de oorzaak in het verleden ligt is het dan ook logisch deze lasten ten laste van de algemene reserve te brengen.

Bij aanwending van € 743.000,- uit de algemene reserve zuiveringsbeheer is de verwachte stand van de reserve per 1 januari 2018 nog voldoende toereikend, namelijk € 559.000,- boven het gewenste minimum niveau.

20. Onttrekking algemene reserve watersysteembeheer (nadeel € 418.000,-)

Door de positieve uitkomst van deze NJR kan de bij begroting 2017 geraamde onttrekking aan de algemene reserve watersysteembeheer ad € 1.972.000,- met € 418.000,- worden verlaagd.